

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/infografiki-historyczn/polskie-sily-zbrojne-po/154459,Cichociemni.html>

27.04.2024, 04:22

Cichociemni



”

*Macie być przednią strażą tych,
co lądują i przetrzeć dla nich szlaki
udowadniając, że łączność
z okupowanym krajem jest możliwa.*

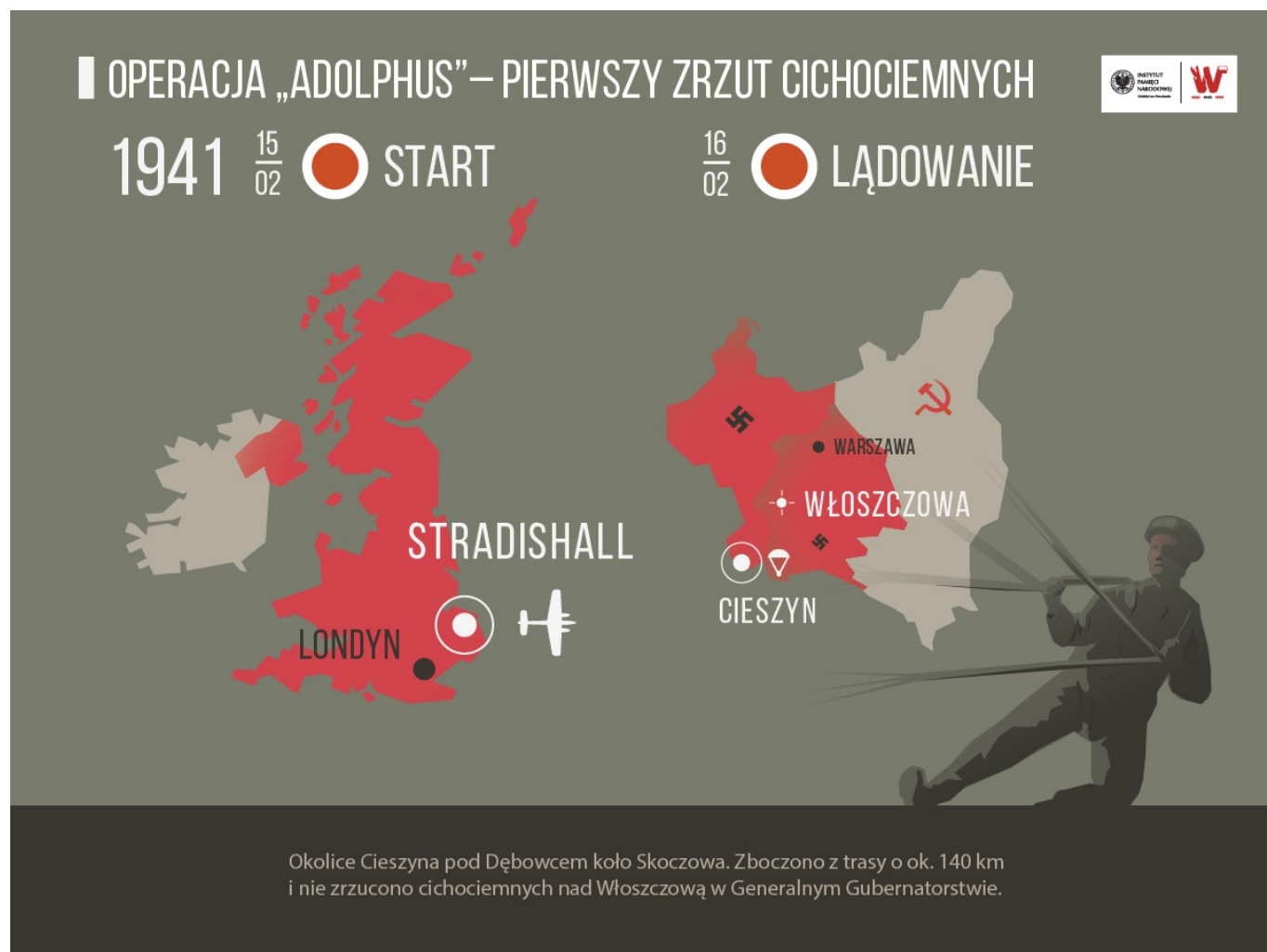
”

GEN. KAZIMIERZ SOSNKOWSKI (1885–1969)

W nocy 7/8 listopada 1941 r. przeprowadzono operację lotniczą „Ruction”. Na pokładzie samolotu „Halifax”, pilotowanego przez polską załogę ze 138. Dywizjonu do zadań specjalnych RAF pod dowództwem kpt. Stanisława Króla, znajdowali się cichociemni: kpt. Niemir Bidziński „Karol Ziege” i por. Jan Piwnik „Ponury” oraz kurier do Delegatury Rządu na Kraj ppor. Napoleon Segiera „Wera”.

Skoczków przyjęła placówka odbiorcza „Ugór” położona pod Łyszkowicami koło wsi Czatolin nieopodal Łowicza. Wszyscy dotarli do Warszawy, natomiast lotnicy w drodze powrotnej do Wielkiej Brytanii na skutek awarii samolotu po przymusowym lądowaniu w Szwecji zostali internowani.

Była to dopiero druga akcja przerzutowa do Polski, lecz pierwszą próbę podjęto już 15 lutego 1941 r. Wówczas zrealizowano operację „Adolphus”, wysyłając na misję rtm. Józefa Zabielskiego „Żbika”, mjr. pil. Stanisława Krzymowskiego „Kostkę” i kuriera do Delegatury Rządu na Kraj Czesława Raczkowskiego „Orkana”. To oni udowodnili, że łączność z okupowanym krajem jest możliwa. Po nich zrzucono kolejnych cichociemnych. Ogółem wytypowano 2413, na misję zakwalifikowano 579, zaś do kraju przerzucono jedynie 316. Niemal połowa wysłanych do kraju cichociemnych służyła w 1. Samodzielnej Brygadzie Spadochronowej, z jej szeregów wywodził się m.in. por. Jan Piwnik „Ponury”.



Byli żołnierzami Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i walczyli przede wszystkim w szeregach Armii Krajowej. Do Polski przerzucano ich drogą lotniczą, z zadaniem walki z okupantem niemieckim. Wyrazu „cicho-ciemni” użyto już w 1941 r., w instrukcji szkoleniowej Oddziału VI Sztabu Naczelnego Wodza, gdzie określano warunki ułatwiające zaaklimatyzowanie skoczków w kraju. W kolejnym roku wyraz pisano bez cudzysłowu i łącznie. Odtąd stał się synonimem żołnierzy działających niepostrzeżenie, podchodzących do wroga cicho i znikających w ciemnościach po wykonaniu misji.



PRZEBIEG ZRZUTU

Wyznaczone placówki przygotowywały miejsce zrzutu. Kiedy samolot zbliżał się do celu zapalano światła (latarki elektryczne, lampy naftowe, ogniska), a ich pozycja wyznaczała kierunek wiatru.

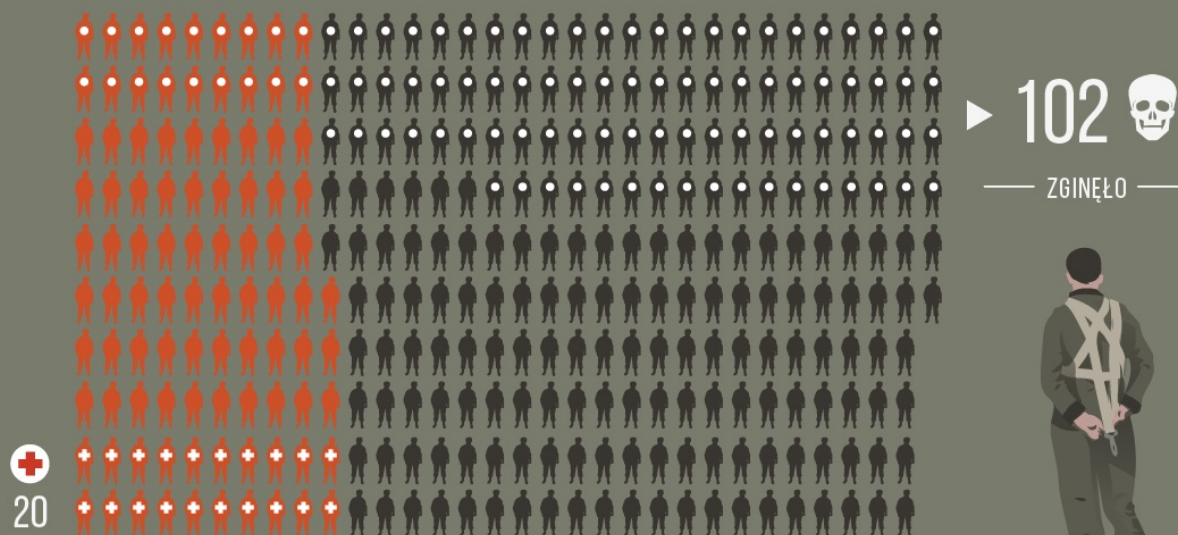
OSŁONA ZRZUTU

Placówki osłaniały oddziały partyzanckie, pozostające w terenie niekiedy kilka dni, gdy opóźniał się przylot samolotu.

Cichociemni wykonywali najtrudniejsze zadania, jak uwolnienie z więzienia w Pińsku 18 stycznia 1943 r. dywersantów z organizacji „Wachlarz”, czy też rozbięcie więzienia w Końskich 5 czerwca 1944 r. i oswobodzenie ok. 70 przetrzymywanych w nim osób. Dowodzili zgrupowaniami partyzanckimi, utrzymywali łączność z polskimi władzami w Londynie i prowadzili pracę wywiadowczą. Największą daninę krwi złożyli jednak w Powstaniu Warszawskim, ponieważ z 91 cichociemnych walczących na ulicach stolicy, poległo lub zmarło w wyniku odniesionych ran aż 18. Dla komunistów byli synonimem niezłomności oraz skuteczności struktur Polskiego Państwa Podziemnego, stąd wielu z nich trafiło do więzień lub zostało straconych, czego przykładem jest los mjr. Hieronima Dekutowskiego „Zapory” oraz mjr. Bolesława Kontryma „Żmudzina”.

316

CICHOCIEMNYCH
WYSŁANYCH DO KRAJU



Dziś oddajemy im hołd, przypominamy zasługi i przybliżamy ich sposób szkolenia, jak też przekazujemy w Państwa ręce infografikę. Do pobrania jest siedem planszy tematycznych, które dzięki cichociemnym łączą historię Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie z losem Armii Krajowej. Dodatkowo prezentujemy folder, który nie tylko opisuje ich drogę do kraju, ale również przybliża historię powstania „Znaku Cichociemnych – Spadochroniarzy Armii Krajowej”.

■ ZNAK CICHOCIEMNYCH – SPADOCHRONIARZY ARMII KRAJOWEJ



20.06.1941

Odznakę w kształcie spadającego na ofiarę orła, zatwierdził Naczelny Wódz PSZ na Zachodzie i premier RP gen. Władysław Sikorski. Na jego rewersie umieszczono hasło „Tobie Ojczyzno” i numer ewidencyjny.



20.11.1944

W szpony orła wpleciono wieniec laurowy, by wyróżnić żołnierzy 1. Samodzielnej Brygady Spadochronowej walczących pod Arnhem.

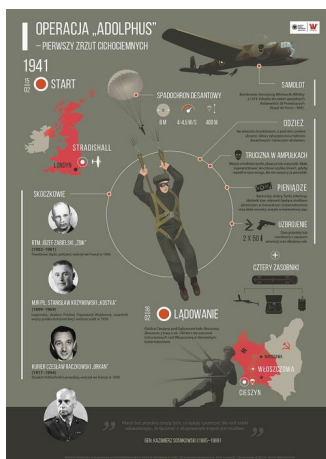


7.02.1954

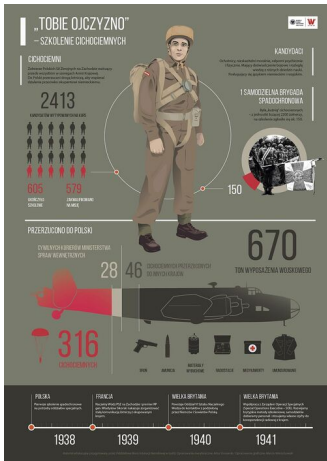
Ustanowiono w Londynie Znak Spadochronowy AK i w wieniec laurowy wpisano srebrną kotwicę „Polski Walczącej”. Wykonano 316 egzemplarzy. Tyle, ilu było cichociemnych.



Artur Ossowski
OBEN IPN Łódź



CICHOCIEMNI WWW-01



CICHOCIEMNI WWW-02



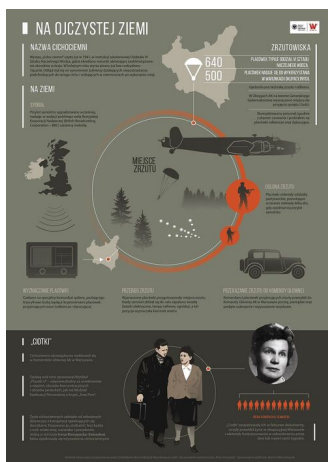
CICHOCIEMNI WWW-03



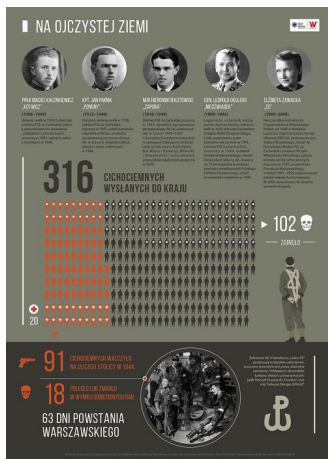
CICHOCIEMNI WWW-04



CIHOCIEMNI WWW-05



CIHOCIEMNI WWW-06



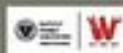
CIHOCIEMNI WWW-07

Pliki do pobrania

[Infografka Cichociemni \(pdf, 34.35 MB\) 17.11.2021 08:57](#)

OPERACJA „ADOLPHUS”

– PIERWSZY ZRZUT CICHOCIEMNYCH



1941

15
02

START



STRADISHALL

LONDYN



SPADOCHRON DESANTOWY



8 M



4-4,5 M/S



400 M

SAMOLOT

Bombowiec Armstrong Whitworth Whitley z 1419 Eskadry do zadań specjalnych Królewskich Sił Powietrznych (Royal Air Force - RAF).

ODZIEŻ

Na wierzchu kombinezon, a pod nim cywilne ubranie. Głowa zabezpieczona hełmem desantowym i koniczynami okularami.



TRUCIŻNA W AMPULKACH

Wszystkie w kombinezonie koniczynki, płaszcza lub marynarki. Miała zagwarantować skoczkowi szybką śmierć, gdyby wpadł w ręce wroga, ale nikt w rzeczywistości jej nie posiadał.



PIENIĄDZE

Banknoty dolary, funty szteelingi, złotówki tzw. młynarki będące środkiem płatniczym w Generalnym Gubernatorstwie oraz złote monety, wszystkie w brodatowy pas.



UZBROJENIE

Dwa pistolety lub rewolwery z zapasem amunicji oraz skradziony nóż.

SKOCZKOWIE



RTM JÓZEF ZABIELSKI „ZBIK”

(1902–1981)

Podporucznik dykt., policjant, walczył we Francji w 1940.



MJR PIL. STANISŁAW KRZYMOWSKI „KOSTKA”

(1899–1959)

Legionista, działacz Polskiej Organizacji Wojskowej, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej i weteran walk w 1939.



KURIER CZESŁAW RACZKOWSKI „ORKAN”

(1917–1994)

Student Politechniki Łódzkiej, walczył we Francji w 1940.

16
02

ŁĄDOWANIE

Okolice Cieszyne pod Dębem koło Skoczowa. Zbrano z trasy o ok. 140 km i nie przuciano cichociemnych nad Włoszczową w Generalnym Gubernatorstwie.



CZTERY ZASOBNIKI



”

Macie być przednią strażą tych, co legną i przebrzeć dla nich szlaki uświadniając, że łączność z okupowanym krajem jest możliwa.

”

GEN. KAZIMIERZ SOSNKOWSKI (1885–1969)

Opcje strony